

Momenter til en dåpssamtale

Når større barn og tenåringer velger å bli døpt vil dåpssamtalen i forkant fortone seg annerledes enn når foreldre velge å døpe sitt nyfødte barn. Hvordan legger vi opp en dåpssamtale med en person som bokstavelig talt står på egne bein? Hva er lurt å tenke igjennom og hvordan kan vi legge til rette for en åpen og meningsfull dåpssamtale?

Selv om de som skal døpes er større barn eller ungdom er det naturlig at foreldrene er med i samtalen. Hensikten med dåpssamtalen er å gjøre de som skal døpes trygge på selve dåpshandlingen. I tillegg ønsker vi som kirke å bevisstgjøre de døpte om hva dåpen innebærer. Da er det naturlig å skape rom for en åpen og ærlig samtale om tro og tvil. Det er nok mange tenåringer som ikke vant til å snakke om dette, verken med venner eller familien sin.

Et grep som kan forberede familien på samtalen er å gi noe på forhånd som de skal lese igjennom. Det kan være utdrag fra en bok, noe som den ansatte har laget selv eller dåpsliturgien, gjerne sammen med noen åpne, konkrete spørsmål som de kan tenke litt på før dåpssamtalen. Men en slik ressurs har vi et felles utgangspunkt for å samtale om troen. Denne samtalen kan også bli til hjelp for forkynnelsen i gudstjenesten hvor dåpen skal skje. Har tenåringen gjort en god erfaring med bønn, så kan det være fint å formidle noe om bønn i prekenen.

Andre aktuelle tema til dåpssamtalen:

- Hvis tenåringen er konfirmant så gir dåpssamtalen en god mulighet til å høre hvordan han eller henne trives som konfirmant, hvilke temaer som har engasjert eller ikke engasjert.
- Vi kan invitere foreldrene til å si noe om hva sønnen eller datteren betyr for dem, hvilke kvaliteter han eller henne har. Det er ikke alle foreldre som er så vant til å gi anerkjennende ord til ungene sine. Dåpssamtalen kan være en arena hvor vi øver oss på det. Videre kan også tenåringen gis mulighet til å sette ord på hva foreldrene betyr for han eller henne.
- Hvem er ønsket som faddere? Hva er grunnen til at nettopp disse personene er valgt? Her kan det også komme fram viktige momenter som er verdifulle i dåpssamtalen. (Se også vedlagt ressurs om faddere)
- Hva utruster vi den døpte med? Hvis menigheten har en tradisjon på å gi den døpte en gave, så er det naturlig at han eller henne får vite dette i samtalen og eventuelt får velge hvis det er flere alternative gaver å velge mellom. Den døpte får også et dåpslys. Hva tenker vi om markering av dåpsdagen videre? Kanskje kan det å tenne dåpslyset være en trospraksis som den døpte kan gjøre når man trenger en påminnelse om tilhørigheten til Jesus og at han er nær.
- Tips til noe å gjøre i familien videre – å markere overgangen til videregående, folkehøgskole eller videre studier. (Se vedlagt ressurs – Overganger i hjemmet)

Et moment som den ansatte må overveie, er hvorvidt samtalen skal foregå enkeltvis eller som en felles dåpssamling. I menigheter hvor det er mange tenåringer som skal døpes før konfirmasjonsdagen er det flere gode grunner for å ha en felles dåpssamling:

1. Tenåringene får opplevelsen av å gjøre dette sammen med jevnaldrende. Dette kan gjøre situasjon mindre flau for tenåringene.

2. En felles samling legger til rette for en planlegging hvor ungdommene involveres samtidig på ulike måter i en felles gudstjeneste – dette er vi sammen om!
3. Dåpssamlingen skjer ofte i et av menighetens lokaler med tekniske hjelpemidler som åpner for en mer variert formidling gjennom sang, videosnutter, lystenning o.l.
4. De ansatte sparer arbeidstid i forhold til å ha enkeltsamtaler, samtidig som flere ansatte kan være med på en slik fellessamling og bidra som et team.

I menigheter med færre ungdommer og større barn som skal døpes velger mange å ha Individuelle samtaler. En slik samtale har kvaliteter som det er mer utfordrende å skape i en felles samling:

1. Det er enklere å bli trygge på hverandre når vi møter den enkelte ungdom og foreldre uten andre tilstede. Da erfarer flere at de tør å stille spørsmål til ting de lurer på, dele tanker om tro og tvil, hvilke forventninger de faktisk har til dåpen. Når en slik individuell samtale legges til deres eget hjem styrkes denne kvaliteten ytterligere
2. Den ansatte som har ansvar for samtalen kan lettere skreddersy formidlingen og bruke eksempler som kommuniserer godt med den enkelte familie og tenåring.